

**Obvodný úrad miestnych národných výborov v Horných Motešiciach
1945 – 1950**

Opis archívneho fondu

kód	názov kódu v AJ	Obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference code	SK_1570_32301	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Obvodný úrad miestnych národných výborov v Horných Motešiciach	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1945 – 1950	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit o description (quantity, bulk, or size)	0,45 bm (67 kusov úradných kníh, 4 kusy registratúrnych pomôcok a 2 archívne škatule spisov)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Obvodný úrad miestnych národných výborov v Horných Motešiciach	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	<p>Úlohou národných výborov ako zastupiteľských orgánov štátnej moci a správy v obciach, mestách, okresoch a krajoch bolo zabezpečovať rozvoj hospodárskej, kultúrnej, sociálnej a zdravotnej oblasti a oblasti výstavby vo svojich územných obvodoch.</p> <p>Národné výbory začali vznikať na Slovensku v priebehu roka 1942, masovo sa vytvárali v roku 1944 a tieto revolučné národné výbory plnili v povstaleckom období predovšetkým mocenskú funkciu. Organizáciu a kompetencie miestnych a okresných národných výborov upravili smernice Povereníctva Slovenskej národnej rady (SNR) pre veci vnútorné č. 339/1944/II z 27. septembra 1944. Konštituovali sa v zmysle nariadenia</p>	Dejiny správy pôvodcu

		<p>Predsedníctva SNR č. 26/1945 Zb. n. SNR zo 7. apríla 1945. Mali sa ustanoviť na základe volieb a prevzali kompetencie zrušených obecných zastupiteľstiev, obecných rád, starostov, obecných alebo obvodných notárskych úradov, okresných a župných úradov, t. j. bývalej samosprávy i politickej správy. K tomuto nariadeniu vydalo Povereníctvo SNR pre veci vnútorné 10. apríla 1945 organizačné smernice pre národné výbory.</p> <p>Miestne národné výbory (MNV) vykonávali svoju pôsobnosť na základe dočasného organizačného poriadku vydaného výnosmi povereníka pre veci vnútorné z 15. novembra 1945 č. 6633/2-II/1 a č. 6633/3-II/1-1945 z 30. novembra 1945, uverejnenými pod č. 315/1945 Úr. v. a č. 363/1945 Úr. v., dočasného rokovacieho poriadku (výnos povereníka pre veci vnútorné z 10. decembra 1945 č. 7117/1-II/1-1945, uverejnený pod č. 362/1945 Úr. v.) a dočasného kancelárskeho poriadku (výnos Povereníctva pre veci vnútorné vydaný pod č. 370/1945 Úr. v.).</p> <p>Svoju právomoc uplatňovali MNV prostredníctvom pléna MNV, rady MNV, predsedu MNV, miestnych komisií a úradu MNV alebo obvodného úradu miestnych národných výborov. Plénum, rada a predseda boli orgány s rozhodovacou právomocou, komisie a úrady (obvodné úrady) MNV orgánmi pomocnými a výkonnými.</p> <p>Zmeny v organizovaní a činnosti národných výborov nastali po vydaní ústavného zákona č. 150/1948 Zb. (Ústava 9. mája). Národné výbory sa stali základom štátnej moci a správy. Po Februári 1948 boli niektoré národné výbory rozpustené a menované dočasné okresné a dočasné miestne správne komisie s pôsobnosťou MNV.</p> <p>V súlade s Ústavou 9. mája bol vydaný zákon č. 280/1948 Zb. o krajskom zriadení, na základe ktorého došlo začiatkom roku 1949 k novému administratívne členeniu štátu a k zmene v systéme a vnútornej organizácii národných výborov. Vznikla trojstupňová sústava národných výborov – krajské, okresné a miestne. Postupne sa upravovala právomoc národných výborov, ich organizačná štruktúra a vzájomné vzťahy.</p> <p>Úrady MNV sa utvorili podľa nariadenia SNR č. 26/1945 Zb. n. SNR namiesto zrušených notárskych úradov. Obvodný úrad miestnych národných výborov vykonával štátnu službu pre dva alebo viaceré miestne národné výbory. Vedúcim úradu (obvodného úradu) MNV bol tajomník. Ten zabezpečoval plnenie politických, hospodárskych a administratívnych úloh miestnych národných výborov v zmysle právnych predpisov a inštrukcií nadriadených orgánov a dozeral na prácu zamestnancov</p>	
--	--	---	--

		<p>úradu. Povinne sa zúčastňoval na zasadnutiach pléna a rady MNV, nemal však hlasovacie právo. Ako štátnemu úradníkovi mu prináležalo rozhodovacie právo v matričných veciach, do ktorých MNV nemal právo zasahovať.</p> <p>Obvodný úrad miestnych národných výborov v Horných Motešiciach patril do okresu Bánovce nad Bebravou. Prevzal agendu dovtedy fungujúceho notárskeho úradu. Plnil úlohy pre obce: Bošianska Neparadza, Dolné Motešice, Horné Motešice, Petrova Lehota, Peťovka a Rožňová Neparadza.</p> <p>Zmenu organizácie a činnosti miestnych národných výborov prinieslo vládne nariadenie č. 14/1950 Zb. Podľa § 10 sa výkonnými zložkami národných výborov (NV) stala rada, predseda a referenti, na ktoré prešla dovtedajšia právomoc obvodných úradov národných výborov a úrady NV zanikli. Miestny národný výbor si v každej obci zriadil svoj úrad.</p>	
3.2.3.	Archival history	<p>Spisovú manipuláciu mal úrad vykonávať podľa dočasného kancelárskeho poriadku pre miestne národné výbory, ktorý bol vydaný výnosom Povereníctva pre veci vnútorné zo dňa 12. decembra 1945 č. 2123/1-II/1-1945, uverejneného v Úradnom vestníku pod č. 370/1945. Smernica pre správu registratúry platila od 1. januára 1946. Dovtedy národné výbory používali na správu svojich registratúr rôzne staršie poriadky bývalých správnych orgánov.</p> <p>V roku 1948 vydalo Povereníctvo vnútra zásady kancelárskej služby vo vnútornej správe pod č. 162/210-I/2-1948 a dočasný spisový plán pre vnútornú správu pod č. 162/211-I/2-1948 platný od 01. 01. 1949. Uplatňoval sa tu systém spisových hesiel a spisových sprievodiek. Spisová agenda sa mala manipulovať podľa desiatinného systému v ôsmich hlavných skupinách, každá skupina v desiatich oddieloch a každý oddiel mal desať hesiel. Definitívny desiatinný spisový plán bol vydaný Povereníctvom vnútra pod zn. 185-15/10-1950-II/2. Mal platiť od začiatku roku 1951, teda v dobe, keď už boli obvodné úrady zrušené.</p> <p>Počas celého obdobia existencie obvodného úradu sa spisy registratúrными značkami neoznačovali, ukladali sa chronologicko-numericke.</p> <p>Registratúru Obvodného úradu MNV v Horných Motešiciach prevzal v roku 1957 Okresný archív v Bánovciach nad Bebravou. V roku 1960 bol bánovský okres pri územnej reorganizácii zrušený a dokumenty boli presunuté do Štátneho okresného archívu (ŠOKA) v Topoľčanoch. Do ŠOKA v Trenčíne bol fond úradu delimitovaný v roku 1992.</p>	Dejiny archívneho fondu

3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	<p>Registratúrne záznamy Obvodného úradu miestnych národných výborov v Horných Motešiciach boli do Okresného archívu v Bánovciach nad Bebravou prevzaté v roku 1957. O tri roky neskôr fond prevzal Štátny okresný archív v Topoľčanoch, odkiaľ boli dokumenty 03. 11. 1992 delimitované do ŠOKA v Trenčíne. Išlo o 0,25 bm archívnych jednotiek z rokov 1945 – 1950. Prírastok je zaevidovaný pod č. 611 a 1512.</p> <p>Dňa 27. 02. 2012 pod prírastkovým číslom 1412 bolo od Obecného úradu v Neporadzi prevzatých 0,05 bm spisov z rokov 1945 – 1950. Ostatný prírastok bol zaevidovaný 24. 04. 2012 pod č. 1418. Od Obecného úradu v Petrovej Lehote bolo prevzatých 0,08 bm spisov z Petrovej Lehoty z rokov 1945 – 1950.</p>	Spôsoby získavania archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and contents	<p>Hoci sa fond úradu nezachoval vo veľkom množstve, i tak je určitým zdrojom informácií o politických, hospodárskych a spoločenských pomeroch obcí obvodu úradu v povojnovej etape. Zápisnice pléna a rady MNV poskytnú obraz, čo bolo predmetom rokovaní a rozhodnutí zastupiteľských orgánov. V spisovom materiáli je možné nájsť dokumenty politického charakteru, ale aj záznamy o činnosti samotného úradu národného výboru a tie, ktoré približujú život miestnych obyvateľov.</p> <p>Zaujímavé údaje poskytujú rôzne výkazy, zoznamy, súpisy – napr. poľných hájnikov, obetí boja a nemeckého násilia, osôb, ktoré sa vrátili z koncentračných táborov a účastníkov SNP, repatriantov. Ďalej je tu napr. preverenie samosprávnych zamestnancov a duchovných, zriadenie telefónnej ústredne v Bošianskej Neporadzi, ustanovenie vnútených správcov, výstavba obecného chudobinca, rozpočet prác a adaptácia budovy pre nižšiu strednú školu v Horných Motešiciach, živnostensko-právne schválenie obchodných, hostinských, výčapníckych a hotelových miestností pre Potravné družstvo v Horných Motešiciach, záznamy k zaisteniu výživy a zásobovania obyvateľstva, prídely rumu, oslavám SNP a Dňa matiek.</p> <p>Dokumentmi správneho charakteru sú pozostalostné spisy. Účtovný materiál poskytuje informácie o hospodárení jednotlivých obcí.</p> <p>Archívny fond Obvodný úrad miestnych národných výborov v Horných Motešiciach obsahuje 78 inventárnych jednotiek z rokov 1945 – 1950. Meria 0,45 bm.</p>	Obsah a rozsah archívneho fondu
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	<p>Vnútorne vyradovanie vykonala zamestnankyňa topoľčianskeho okresného archívu v roku 1970 pri prvotnom spracúvaní fondu. Ďalšie uskutočnila Marta Holúbková v roku 1997 pri usporadúvaní a inventarizácii fondu. Keďže pre hodnotenie záznamov z rokov 1945 – 1948 neboli vydané žiadne smernice, ktoré by jednoznačne určovali, ktoré</p>	Vyradovanie a hodnotenie

		záznamy majú a ktoré nemajú trvalú dokumentárnu hodnotu, záznamy sa posudzovali podľa vyhlášky MV SSR č. 63/1976 Zb., ktorou sa určujú kritériá na posudzovanie písomností ako archívnych dokumentov a upravujú niektoré podrobnosti o postupe pri vyradovaní (skartácii) písomností. Aplikované boli aj zásady iných smerníc na vyradovanie záznamov na národných výboroch. Záznamy z rokov 1949 – 1950 sa pri spracúvaní vyradovali podľa smerníc Povereníctva vnútra na vyradovanie písomností na národných výboroch a ich zložkách vydaných 10. augusta 1953 pod č. I/1-055.6-6/8-1953.	
3.3.3.	Accruals	Očakáva sa prevzatie matričnej agendy po uplynutí lehoty uloženia.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Archívny fond je usporiadaný podľa diplomaticko-chronologickej schémy, čo znamená rozdelenie podľa diplomatických kategórií a následné chronologické členenie. Fond má tri skupiny: knihy, spisový materiál a účtovný materiál. Z úradných kníh sa zachovali iba správne knihy, ktoré sú roztriedené podľa obcí. Spisový materiál sa člení na registratúrne pomôcky a spisy. Skupina spisov je rozdelená na prezidiálne a administratívne. Účtovný materiál je zoradený podľa obcí. Inventárnou jednotkou pri správnych knihách a registratúrnych pomôckach je jeden zväzok, pri prezidiálnych a administratívnych spisoch je ňou jeden ročník. Pri účtovnom materiáli je inventárnou jednotkou účtovný materiál vzniknutý v jednej obci za rok.	Spôsob usporiadania
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovat' so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcií
3.4.3.	Language /scripts of material	slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	nepoškodený	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Štátny okresný archív v Topolčanoch. Helena Šišková: Obvodný úrad miestnych	Vyhľadávacie

		národných výborov v Horných Motešiciach 1945 – 1950, inventár, Topoľčany 1979 Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Bratislave, pobočka Trenčín. Ruth Zigová: Obvodný úrad miestnych národných výborov v Horných Motešiciach 1945 – 1950, inventár, Trenčín 2012 Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne. Kolektív autorov: Obvodné úrady miestnych národných výborov (1924) 1945 – 1950 (1953), I. zväzok, združený inventár, Trenčín 2015, evid. č. 3125	pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, Kožušnícka 1, 911 05 Trenčín 5	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Informácie nie sú známe.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Obvodný notársky úrad v Horných Motešiciach, Miestny národný výbor v Motešiciach, Okresný národný výbor v Bánovciach nad Bebravou	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publikation note	Informácie nie sú známe.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Pozri 3.4.5. Vnútorne vyradovanie vykonala v roku 1970 zamestnankyňa topoľčianskeho archívu Sláva Hrebíčková, ktorá vypracovala aj záznamy pre inventár. Samotný inventár vypracovala v roku 1979 Helena Šišková, tiež zamestnankyňa topoľčianskeho archívu. Fond reinventarizovala v roku 1997 Marta Holúbková a v roku 2012 ho zaznamenala v aplikácii Bach Inventáre Ruth Zigová. V tlačenej podobe bol inventár vydaný ako súčasť združeného inventára, ktorý v roku 2015 zostavila a úvod k nemu napísala Mgr. Janka Štefaničáková. Opis vyhotovila Mgr. Radka Mináriková v júli 2018.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition a metodického pokynu na tvorbu opisov archívnych súborov podľa všeobecného medzinárodného štandardu pre archívny opis ISAD (G) č. SVS-OAR1-2017/002532.	Pravidlá alebo zásady

3.7.3.	Date(s) of descriptions	16. 07. 2018	Dátum vyhotovenia opisu
--------	-------------------------	--------------	-------------------------